...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...рховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 245 (6165)
ДЕКАБРИИН 14
ПЯТНИЦА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

...РҮҮ ЛУГОВОДУУДАЙ ДҮЙ ДҮРШЭЛЫЕ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ

...элэй бата бэхи база байгуйгөөр ниитын малажалые ...атэйгаар хүгжөөхэ, тэрэнэй ...эмые дээшэлүүлхын аргагүй ...арти, правительство заадаг. ...ээн тухай партиин обкомой ...енум заагаа һэн. Урган хүгжэ...гаа малажалдаа элбэг дэл...ээл бэлдэхын тула эрид шууд ...абаха гэжэ « 1951 — 1955 ... туршада республикын кол...а хонин олоор үсхэбэрилхэ ба ...ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд ...тогтоол соогоо БМАССР-эй ...рнүүдэй Совет болон ...-гэй обком колхозуудта ду...н байна.

...й республикын колхозууд ...тэжээлэй схэнхи хубине хээ...сабшаланһаа абадаг юм. Рес...ын Министрнүүдэй Соведэй, ...обкомой заабари бодотоор ...эн, олон колхозууд энэ ...хээрын сабшалан һайжа..., ургасыень нилээд дээшэ...н байна. Колхозуудта бай...аһан тэжээл бэлэдхэлэй ...нууд энэ жэлдэ ехэ ам...туйлажа шадаа.

...эл бэлэдхэлэй түрүү бригада болон луговодуудай дүй ...дээрэһээ хараад үзэхэдэ, ...луговод Василий Александро...расимовай, тэрэнэй хэрэг үр...үүлэгшэдэй дүй дүршэл үр... хэрэглэһэн бригаданууд ...уд ехэ талмайһаа үндэр ур...абадаг байна. Манай газетын ...эрэй номерто республи...ута луговод Андрей Инно...ич Батышевай хүдэлмэриин ...ршэл толилогдобо.

...Батышев сабшалангайнгаа ...ээрэ саг соонь һайн шанар... агротехническэ хэмжээ...хэжэ, үндэр ургаса абадаг ...бүри намарһаа хойшо энэ ...рээ эхилдэг юм. Тошон ха... мүлһэ ехээр суглуулаад, ...н дээрэ саһа тогтоохо ба ...хэ зөөхэ гэхэ мэтын хэм...улгануудые агротехникын ...ар хэжэ, сабшалан дээрэһээ ...гаса абтана гэжэ нүхэр Ба...олон жэлэй дүй дүршэлһөө ...ол хэһэн байна.

... халяажа, мүлһэ суглуул... үбэлэй үеын эгээн хүшэр ...ри юм. Энэ хүдэлмэрине ... ёһоор хэдэг, даал... бүхы участогайнгаа ха...ба зундаа жэгдээр уһалаг...ь тошон халяажа, мүлһэ ...даг байна. Луговод Баты...арай сагга сабшалангайн...ааһа, бороложо, шулуу болон ...оной бута сэбэрлээд, наг ...зарай хүрьһэндэ оруул...ижа эхилдэг, сабшаландаа ...й аргалаар, суперфосфа...г хэдэг, борнойлдог, хо... байна. Энэ новаторай эсэ...шагүй хүдэлмэри ехэ аша ...байһанаа харуулаа.

...амжалта туйлаһан лугово...тоо энэ жэл улам олошо...шээнь, Занграйн аймагай ...лькын сельсоведэй ...й нэрэмжэтэ колхозой лу...үхэр Зубакин 40 гектар га...та бүрин 40 центнер үбһэ ...байна. Тэрэшэлэн Иволгын ... «Улаан-Оронго» колхо...Б. Лхамажаповай хүтэлбэ...тэжээл бэлэдхэлэй бригада ...дэ 500 гектар талмайһаа ...н 16 центнер үбһэ, 5 гек...шалгын участогһаа га бү...6 центнер үбһэ абаһан ...м. Мүн Сэлэнгын аймагай ...эй нэрэмжэтэ колхозой лу...хэр Санжанов, Зэдын ай...ровэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Батожапов ба бусад ...һаа үндэр ургаса абаһан байна. Нүхэр Батышевай болон бусад түрүү луговодуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ үргэн олон колхознигуудые һургажа болохо. Республикын колхоз бүхэн эдээн шэнгеэр оролдоо һаа, үбһэ ногооной үндэр ургаса абаха бүхы арга боломжотой. Гадна үбһэ ехээр абадаг дүй дүршэл ехэтэй луговодууд колхозуудта олон. Тээд нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын организаци сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ түрүү луговодуудай дүй дүршэлые нэбтэрүүлхын, тэрэнине олониитын шадабари болгохын тула ехэ анхаралаа хандуулдаггүй. Һаяхан аймагуудта үнгэргэгдэһэн хүдөө ажахын выставкэнүүдтэ тон үсөөхэн луговодууд хабаадаһан байха юм. Жэшээнь, Занграйн аймагта миил 5 хүн, Иволгын аймагта оройдоо 3 хүн, тиихэдэ герасимовска хүдэлөөнэй бии болоһон Сэлэнгын аймагта хэдыхэн луговодууд хабаадаа.

Хоринин, Яруунын, Хэжэнгын ба бусад аймагуудта сабшалангай ургаса һайжаруулха хэрэгтэ ямаршье анхарал хандуулагданагүй.

Республикын суута луговодуул Батышев, Санжанов, Лхамажапов ба бусад мүнөө үелэ үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ, тошон халяан мүлһэ суглуулха, сабшалан дээрэ саһа тогтоохо, наг шэбхэ шэрэхэ гэхэ мэтын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна.

Гэхэтэй хамта, республикын зарим аймагуудта энэ шухала хүдэлмэри орхигдоһонхой. Прибайкальска, Хоринин, Яруунын ба бусад зарим аймагуудта сабшалан дээрэ үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд гүйсэд бэелүүлэгдэнэгүй. Республикын хүдөө ажахын министерство хадаа энэ хүдэлмэри эртээнһээ эмхидхэхэ ёһотой аад, мүнөө хүрэтэр районуудтахи байдал мэдэхэгүй байна.

Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд малажалые амжалтатайгаар хүгжөөхэ хэрэгые шиидхэхэ гол асуудал болохо тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тула эрид шууд хэмжээ абаха ёһотой. Тиихын тула сабшалан дээрэ хэгдэхэ үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые хаа хаанагүй үргэнөөр ябуулха, лугомелиоративна бригадануудые хүдэлмэришэдөөр бүридхэхэ, тэдээндэ зохихо услови табиха уялгатай.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хүдэлмэридэ машинно-тракторна станцинууд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Сабшалангай бургааһа бороложо үндэһөөрнь отолжо хаяха, уһалууриин системын канавануудые малтаха хүдэлмэринүүдые МТС-үүд хэлсэхэ ёһотой. Теэд энэ хүдэлмэрине зарим МТС-эй дирекцинүүд тооногүй. Жэшээнь, Сэлэнгын, Курбын, Хоринин, Үдын ба бусад МТС-үүдэй дирекцинүүд юушье хэнэгүй.

ВКП(б)-гэй айкомууд, партийна эхин организацинууд хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй хамта суута луговодуудай дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ уялгатай.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулгын шухала асуудал болохо үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулжа, урган хүгжэжэ байгаа ниитын малажалда элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын тула бүхы хэмжээ абаха гээшэ нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй арюун уялга мүн.

ВЦСПС-эй VII пленум

...С-эй VII пленум гурбан ...ршада боложо, декабриин ...эбэ. Пленум болбол түмэр ...анспорт дээрэ коллективнэ ...удай дүүргэлтын ябаса ...а предприятинууд дээрэ ...ша эдэбхитэдэй дунда ...алаг хүдэлмэри тухай ...удые зүбшэн хэлсээ. ...ын асуудалаар зам харил...инистр нүхэр Бещев ба ...ай транспортын хүдэлмэ... профсоюзай ЦК-гэй түнүхэр Чередниченко гэг...хэлнүүдые хээ. Хоёрдохи ...ар ВЦСПС-эй секретарь нүхэр Горошкин элидхэл хэһэн байна.

Пленум болбол мүн тэрэшэлэн профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин Генеральна Соведэй сессиин дүнгүүд тухай ВЦСПС-эй секретарь нүхэр Соловьевой элидхэл дуулаһан байна.

Түгэсхэлэйнгөө заседани дээрэ пленум болбол хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар тогтоолнуудые гаргаа.

Пленумдэ хабаадагшад советскэ арадай агуу ехэ вождь нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ эмэршэлгын бэшэгые туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Декабриин 16—арадай сүүдүүдые һунгаха үдэр

Социалистическэ хуули ёһые наринаар сахигша

Вандан Галсанович Дашицыренов Хоринин аймагай Тэгдэ нютагта үгытэй бурядай бүлэдэ 1915 ондо түрэһэн юм. Тэрэ хадаа 1935 онһоо хойшо советскэ эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ эхилһэн байна. Улаан Армиин зэргэдэ алба хэжэ ерээд, 1940 онһоо мүнөө хүрэтэр Вандан Галсанович сүүдэй органуудта таһалгарнагүй хүдэлмэрилнэ. Долоон жэл соо Хэжэнгын аймагай арадай судьягазар хүдэлмэрилөө.

Ургажа ябаһан шадабаритай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Дашицыреновые Кударын аймагай ажалшад 1949 ондо аймагайнгаа арадай судьягай тушаалда нэгэн дуугаар һунгаһан байна. Тэрэ хадаа советскэ хуули ёһые наринаар сахижа, сүүдлэлгые зүбөөр бэелүүлнэ. Нүхэр Дашицыренов аймагай ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Вандан Галсанович өөрынгөө политическэ ба юридическэ мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые гүнзэгыгөөр шудална, мүнөө Иркутска юридическэ һургуулида заочноор һуража байна.

Һунгагшадай этигэл найдабарине коммунист Вандан Галсанович Дашицыреновэй нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулха байһаниинь лабтай.

А. Юмсунов.

Һайнаар хүдэлмэрилдэг агитпункт

Пригородно районой № 2 агитпункт һайнаар хүдэлмэрилнэ. Пунктын һаруул уужам комнато соо үдэшэ бүри һунгагшад олоороо сугларжа, лекци ба элидхэлнүүдые шагнадаг, газетэ, журнал уншадаг юм. Эндэ Сталинска Конституци тухай, мүн «Советскэ сүүд СССР-эй арадуудай хуулита эрхэнүүдые хамгаалагша мүн» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүд уншагдаа. Гадна орон доторхи ба хилын саанахи байдал тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануудай Дүримтэй һунгагшад танилсана.

Эндэхи агитколлективтэ 40 агитаторнууд хүдэлмэрилдэг юм. Тэдэнэй хүдэлмэриин дүн недели бүхэндэ гаргагдажа байдаг.

Һунгагшад болбол Пригородно районой нэгэдэхи участогай арадай судьяда кандидат Евгенья Петровна Кирсановатай тус пункт соо һаяхан уулзаа.

С. Ангабаев.

Агитационно хүдэлмэриин бодото центр

РСФСР-эй арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлэй тон харюусалгатай үе болоод байна. Нүхэр Гурьянов секретарьтай партийна эхин организациин агитколлектив һунгагшадай дунда агитационно сүйгууламжын хүдэлмэри улам эмхитэйгээр ябуулна.

Агитколлективэй составта 43 агитаторнууд ороно. Тэдэнэр коммунистнууд, комсомолецууд ба партийнабэшэ эдэбхитэд юм. Партийна организаци энэ харюусалгатай хүдэлмэридэ эрдэм мэргэжэл ехэтэй түрүү хүнүүдээ томилһон байгаа. Агитатор бүхэн 5-һаа 10 хүрэтэр хүнүүдэй дунда хүдэлмэрилнэ.

Һунгагшад болбол СССР-эй Конституци ба гүрэнэй байгууламжа тухай, СССР-эй, союзна ба автономно республикануудай сүүдүүдэй байгууламжа тухай, арадай демократиин оронуудай конституци ба гүрэнэй байгууламжа тухай, уласхоорондын байдал тухай асуудалнуудые ехээр һонирходог байна.

Эгээ нимэһээ политическэ агитаци эмхидхэхэдээ хүн бүриин болбосорол, мэргэжэл ба наһые хараадаа абалсадаг байнабди.

Агитаторнууд һунгуулиин элдэб темэнүүдээр хэдэн олон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Тэдэнэр орон дотор ба хилын саана боложо байһан бүхы событинуудтай һунгагшадые хододоо танилсуулна. Эдэбхитэй агитаторнууд нүхэд Е. Лопато, З. Ларионова, Е. Черных, Л. Иванова, М. Климова болон бусад һунгагшадай дунда тон хүндэтэй болонхой.

Городской райкомой зүгһөө агитколлективтэ али бүхы туһаламжа үзүүлдэг байһанайнь ашаар агитколлективэй хүдэлмэри түсэбэй ёһоор ябуулагдадаг, агитаторнуудай һунгагшадтай хэһэн хөөрэлдөөнүүд идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэрдэг байха юм. Тэдэнэр хөөрэлдөө хэхэдээ газетэ, журнал ба уран зохёолнуудые шадамараар хэрэглэдэг, һунгагшадта ямар нэгэн статья гү, али ном уншахые һайшаан дурадхалаг байна. Мүнөө агитаторнууд арадай судьяда ба арадай заседательнуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай биографитай һунгагшадые танилсуулна. Кандидадуудай ажал-ябуулга ба арад зондоо үнэн сэхээр алба хэлгэ тухай тэдэнэр һунгагшадта хэлэжэ үгэнэ.

Һунгуулиин № 12 пунктын дэргэдэхи агитпункт Улан-Удэ городой оёдолой фабрикын байшан соо гоё һайханаар тухеэрэгдэнхэй юм. Эндэ һунгалтанууд тухай Дүрим, һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөнэй бүхы һунгагшадта хандаһан хандалга гоёор бэшэжэ табигданхай. Мүн һунгагшадай списогууд, ниитэ политическэ хэмжээ-ябуулга үнгэргэхэ түсэб эли газарта үлгэгдэнхэй.

Иван Осипович Осиповой хүтэлбэрилдэг энэ агитпунктда һунгагшад олоороо сугларжа, лекци ба элидхэлнүүдые шагнадаг, консультаци абадаг юм. Агитпунктда бэлэдхэл ехэтэй агитаторнууд үдэр бүри дежурилжа, һунгагшадтай хөөрэлдөө хэдэг, асуудалнуудтань харюу үгэдэг байна.

Декабриин 10-най үдэшэ һунгагшад эндэ тон олоороо сугларжа, «Булые ба коммунистическэ моралиие бэхижүүлхэ хэрэгтэ советскэ сүүдэй үүргэ» гэһэн нүхэр Лютинэй лекци шагнаа.

Агитпункт хадаа һунгагшадтай агитаторнуудай хэһэн хөөрэлдөөнүүдые, һунгагшадай һонирхоһон асуудалнуудые, тэдэнэй гомодолнууд ба тэдээгээрнь абтаһан хэмжээнүүдые хододоо бүридхэжэ байдаг. Энэ хадаа агитаторнуудай хүдэлмэрине хинаха, һунгагшадай эрилтые һайнаар мэдэхэ арга олгоно.

Агитпункт хадаа участогта агитационно хүдэлмэри ябуулха бодото центр болонхой.

Т. Яковлев.

Һунгагшадтайгаа уулзаба

Спиртын заводтохи сельсоведэй (Иволга) 120 гаран һунгагшад һунгуулиин пунктда сугларжа, аймагайнгаа арадай судьяда кандидат Полина Ильинична Молчановатай уулзаба. Тэндэ сугларагшадай дундаһаа һургуулиин багша В. К. Казакова, модо бэлэдхэлэй механическа цехын начальник Т. С. Потомкин, агроном М. Малых болон бусад үгэ хэлээ. Тэдэнэр арадай судьяда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн арадай үнэн сэхэ басаган нүхэр Молчанова һунгагшадай этигэл найдабарине харюулжа шадаха гэжэ хэлээд, һунгалтын үдэр тэрээнэй түлөө өөһэдынгөө голосуудые нэгэн хүн шэнгеэр үгэхыень бүхы һунгагшадые уряалаа.

Һүүлээрнь П. И. Молчанова һунгагшадай этигэл найдабарине үнэн сэхэ ажалаараа харюулха байһан тухайгаа хэлээ.

Л. Бондаренко.

Республикын аймагуудта үрһэ хаалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной декабриин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Ороһото культурануудай үрһэ	Хартаабхын үрһэ
Хойто-Байгалай	112,5	104,2
Бэргажанай	107,6	113,4
Байкало-Кударын	95,1	84,0
Тарбагатайн	91,7	61,6
Курумканай	88,0	46,1
Иволгын	82,9	43,3
Түнхэнэй	82,4	61,6
Кабанскын	79,8	111,1
Прибайкальска	69,0	71,4
Занграйн	66,2	39,2
Кударын	63,8	82,1
Баунтын	58,2	45,8
Хоринин	57,9	30,5
Бичурын	57,3	58,6
Мухаршэбэрэй *)	53,3	59,0
Зэдын	50,7	17,6
Кяхтын *)	48,7	20,0
Хэжэнгын	48,1	23,6
Торшин	45,6	41,3
Сэлэнгын	41,3	43,8
Яруунын	35,6	31,8
Закаменай	35,1	61,1

*) Эдэ аймагуудай мэдээн декабриин 1-нэй.

Ажалта үдэртөө 150 пүүд таряа абаба

Коммунист Прокопий Мартыновэй бригадиртай Үдын МТС-эй № 5 тракторна бригада энэ жэлдэ һайнаар ажиллаа. Энэ бригада «Победа» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэдөө тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна. Бригадын гэшүүд һаяхан натуральна аванс абаба. Нүхэр Мартынов 150 гаран пүүд, трактористнар ахадүү Филимон, Семён Солдатовтан ба бусад 120—150 пүүд таряа абаһан байна.

Б. Намжилон.

60 буфет нээгдэхэнь

Улан-Удэ городой ниитын эдеэ хоолой предприятинууд арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр һунгуулиин участогуудта 60 буфет нээхэ болобо. Тэндэ элдэб янзын кондитерска ба кулинарна зүйлнүүд, хүйтэн ба халуун эдеэн, элдэб үмданууд, мороженэ гэхэ мэтын зүйлнүүд наймаалагдаха юм.

Столовонуудай трест һунгуулиин участогуудта хүдэлмэрилхэ хүнүүдэй семинар үнгэргэбэ.

И. Гроссман.

Түрүүшүүлэй туйлалтанууд харуулагдаба

Курумканай аймагай хүдөө ажахын выставкэһээ

Һаяхан Курумканда үнгэргэгдэһэн хүдөө ажахын выставкэдэ колхозно үйлэдбэриин 200 гаран түрүүшүүл хабаадаба. Энэ выставкэ аймагай хүдөө ажахын туйлалтануудые харуулһан байна.

Таряанажалай павильониие хоёр үдэрэй турша соо 3 мянга гаран хүн хараа. Калининай ба Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудай экспонадуудые выставкэдэ хабаадагшад ехээр һонирхон хараба.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой мянга гаран гектар талмайн га бүриһөө 18—20 центнер гараһан 4 сортын шэниисэ, 2 сортын хара таряан экспонадууд болгогдожо харуулагдаа. Энэ колхоз «Онохойский А—547» гэжэ овёс 67 гектар талмайда түрүүшынхеэ таряад, дунда зэргээр гектар бүриин 30 центнер таряа ургуулаа. Тус колхозой түрүүлэгшэ агроном П. С. Будаев энэ овёс ургуулһан тухайгаа выставкэдэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Социалистическэ Ажалай Герой П. В. Ринчиногой хүтэлбэрилдэг таряанажалай бригада механизированнэ тогой макет асараа. Энээниие Аргадинска долоон жэлэй һургуулиин багша Л. Б. Будаинай хүтэлбэри доро эдир залуу натуралистнууд хэһэн байна. Энэ макет хадаа таряа сэбэрлэлгын бүхы процессые элеэр харуулна. Электроэнергиин хүсөөр энэ бригадада таряа сэбэрлэдэг ВИМ гэжэ хүсэтэ машина хүдэлдэг юм. Энэ машина 8—10 триернүүдэй хэхэ юумые хэдэг байна. Мүн зерносушилкада механическаар ороолһо эюулдэг 2 клейтонууд хүдэлгэгдэдэг юм.

Тус колхозой үйлэдбэридэ электричество ехээр хэрэглэгдэнэ. Пилорама, тээрмэ электрын хүсөөр хүдэлгэгдэнэ. Эдэ бүгэдые макет ба фотомонтаж хэжэ выставкэдэ харуулһан байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түмэршэ дархашуул О. П. Будаев, Ш. Х. Будаев гэгшэд час соо 35 центнер таряа сэбэрлэдэг зернопульт хэһэн байна. Мүн Ленинэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай электромеханигууд Могдоев, Павлов гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилжэ, хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олоо. 10 һарын турша соо нүхэр Павлов 210 гэрнүүдые хушаха хэмжээнэй модо хюрөөдэһэн байна.

Энэ жэлэй турша соо Баргажанай МТС горьтой амжалта туйлаа. Условно трактор бүхэнөөр 350 гектар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилһэн, комбайн бүхэнөөр 334 гектар таряа хуряаһан байна. Энэ МТС шэнэ маркын олон машинануудтай, мэргэжэл һайнтай кадрнуудтай болонхой. 18 тракторист, 7 комбайнер, 7 токарьнууд ба шофернууд, 3 бригадир выставкэдэ хабаадалсаа. Тэдэнэй дунда БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Обхорова, тракторна бригадын бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой Бадмаев, хоёрһоо үлүү жэлэй даалгабари дүүргэһэн комбайнова хуряалгын мастернууд Телятников, Тудупов, Дабаев ба бусад бии.

Хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар колхозуудай туйлаһан амжалтануудые выставкэдэ хабаадагшад һайшаан хараһан байна.

Энэ жэлэй выставкын онсо илгаа юуб гэхэдэ, аймагай колхозууд нэлэнхы ехэ талмайнуудта ороолһото ба овощной культурануудай үндэр ургаса ургуулжа шадаһан байна. Жэшээнь, Социалистическэ Ажалай Герой И. М. Терентьевэй хүтэлбэрилдэг бригада (Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз) 115 гектар газарай га бүриһөө 17 центнер шэниисэ хуряаһан, мүн гектар бүриһөө 120 центнер капуста, 140 центнер морковь абаһан байна. Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Базаровай хүтэлбэрилдэг бригада гектар бүриһөө 25 центнер шэниисэ, 120 центнер хартаабха, 120 центнер турнепс хуряагаа. Тэрэшэлэн Молотовой нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Шалановай бригада 300 гектар талмайн га бүриһөө 26 центнер таряа хуряаһан байха юм.

Мүн һургуулиин садуудта ургуулһан ургамалнууд выставкэ дээрэ харуулагдаа. Дэлхэйн байгаалиие хубилгаха түсэбэй бэелүүлэгдэжэ байһые лесопитомник харуулба. Тус питомник нарһанай, хуһанай болон бусад набшаһата модонуудай үрһэ суглуулжа, манай ороной баруун районуудта эльгээгээ.

Сталинай, Хрущевой, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд ашаг ехэтэй малнуудые харуулаа. Выставкэдэ хабаадагшад, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишад Емжид Цыренова, Хоргандай Бадмаслова гэгшэд даалгабарита үнеэн бүриһөө тус тустаа 1400 литр һү һааһан байна. Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишад дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 771 литр һү һаагаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз хонин ажалай ашагые ехэдхэһэнэй ашаар олзо доход ехээр оруулдаг болоһон байна. Тус колхоз 65 центнер нарин, 20 центнер нарибтар ба 25 центнер шэрүүбтэр нооһо энэ жэл гүрэндэ тушаагаа. Гансахан хонин ажалһаа абаһан олзонь хахад миллион болоһон байна.

Тоһэвэй заводууд, заготживсырьёгой конторо малажалай продуктнуудые харуулаа. Мүн ой модо элбэгтэй энэ аймагай ангай баялиг һонирхолтой байба. Ангай фермэдэ томожоһон халтар хара үнэгэн, Баргажанай булган, ондатра, колхозуудта ехэ олзо үгэнэ.

«Колхознигууд, мэргэжэлтэд ба хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд! Манай аймагай ямар ехэ баялигтай байһые выставкэ харуулба. Энээниие һайтар үзэн шудалагты, туйлаһан амжалтаяа улам ехэдхэгты, хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай партиин заабарине бодотоор бэелүүлэгты»,—гэжэ дурадхалай дэбтэр соо нүхэр Выкковэй бэшэһэнтэй нэгэдэебди.

С. Тараскин.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын шухала зорилгонууд

Большевистскэ парти болбол манай орон доторхи культурна революциин асуудалнуудта, олониитэ ажалшадай идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэ анхаралаа саг үргэлжэ хандуулна. Энээнэй ашаар социалистическэ Эхэ оромнай матеральна болон духовно культурын али бүхы һалбаринуудта туйлай ехэ амжалтануудые туйлаһан байна.

Советскэ социалистическэ байгуулалта хадаа манай ороной бүхы арадуудай социалистическэ түрүү культурын, тэрэ тоодо бурят-монгол арадай культурын, үзэгдөө дуулдаагүй схээр һалбаран мандахын тулада тусгаар һайн условинуудые байгуулжа үгөө. Хаанта засагай Россин гээгдэнги заха хизаар байһан манай Бурят-Монгол хэдаа большевистскэ партиин, Советскэ правительствын, нүхэр Сталинай үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар, агуу ехэ ород арадай ахадүүтэй туһаламжын ашаар, формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культуратай түрүү республика болонхой.

Республика доторнай олон эхин ба дунда һургуулинууд, мүн дээдэ ба тусхайта дунда һургуулинууд хүдэлмэрилжэ байна. Эдэ һургуулинуудта хэдэн арбаад мянгаад залуушуул һуралсажа, наука, техникэ болон культурые шудална. Арад зониие үзэг бэшэгтэ һургаха талаар тон ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Ажалшадай бэсын элүүрые хамгаалгын медицинскэ олохон эмхи зургаанууд хүдэлмэрилнэ. Литература ба искусствын хэдэн олон эмхи зургаанууд, хэблэл, радио ба кино, культурын ордонууд, клубууд, уншалгын байшангууд, библиотекэнүүд хадаа хүдэлмэришэд, тарясашад болон интеллигенциин духовно эрилтэнүүдые хангахын тулада эдэбхитэйгээр ажалланад.

Орон дотор коммунизм байгуулгын агуу ехэ зорилгонууд хадаа культурын болон идеологиин бүхы һалбаринуудтахи хүдэлмэриин хэмжээе улам дээшэлүүлхэ, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ улам шангадхаха эрилтэ хэнэ. Мүнөө үедэ идеологическа хүдэлмэриин бүхы эмхи зургаанууд хадаа олониитын культурые ба социалистическэ оюун мэдэрэлые улам дээшэлүүлгэдэ, хүнүүдэй оюун мэдэрэлдэхи капитализмын үлэгдэлнүүдые усадхалгада бүхы анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Тиимэ дээрэһээ ВКП(б)-гэй обком болбол ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ культурын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэхын тулада культурна фронтын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөө байгша оной декабриин 20-до, Улан-Удэ городто үнгэргэхэ гэжэ шиидхэбэ. Иимэ зүблөөе зарлалга хадаа идеологическа хүдэлмэриин бүхы эмхи зургаануудай ажал-ябуулгада шухала событи болохо байна. Зүблөөн хадаа һүүлэй үедэ хэгдэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолхо, республикын ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриин хэр зэргээр ябуулагдажа байһые хаража үзэхэ, тиигээд энэ хүдэлмэриие саашадаа эрид һайжаруулхын тулада бодото хэмжээнүүдые хараалха байна.

Мүнөө үедэ республика дотор үнгэргэгдэжэ байгаа культурно-гэгээрэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри хадаа ажалшадай улам ургажа байгаа культурна эрилтэнүүдые бүрин хангажа шаданагүй. «Хүдөөлэ ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин байдал ба тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй обкомой V пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, республикын партийна организаци идеологическа хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар нилээд хүдэлмэри ябуулаа. Тиигэбэшье, ВКП(б)-гэй обкомой пленумэй элирхэйлһэн дутуунууд үшөө усадхагдаадүй байһаар.

Хэдэ хэдэн аймагуудта культурно-гэгээрэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, хэблэл, радио, кино гэхэ мэтэ коммунистическэ хүмүүжүүлгын хурса зэбсэгүүд гүйсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Зарим аймагууд дотор уншалгын байшангууд, клубууд, библиотекэнүүд үбэлдэ муугаар бэлэдхэгдэнхэй. Түнхэнэй, Хэжэнгын, Ториин, Хориин ба бусад зарим аймагуудта культурно-гэгээрэлэй олохон эмхи зургаанууд мүнөө хүрэтэр заһабарилагдаашьегүй, түлишөөр, мүн шухала хэрэгсэлнүүдээр хүсэд хангагдаашьегүй байха юм.

Олониитые идейнэ талаар хүмүүжүүлгын шухала зэбсэг болохо манай большевистскэ хэблэлэй тон ехэ удхашанартай байһыень коммунистическэ парти ходо тэмдэглэдэг. Теэд манай республика дотор ажалшадай дунда хэблэл тараалга схэ хангалтагүйгөөр ябажа байна. Тарбагатайн, Түнхэнэй, Мухаршэбэрэй ба Бичурын аймагуудта энэ хүдэлмэри илангаяа муугаар ябуулагдана. Тус аймагуудта центральна, нютагай газетэнүүд ба журналнууд үсөөнөөр тараагдана. Закаменай, Кударын ба Сэлэнгын аймагуудта газетэнүүд болон журналнуудые захигшадтань хүргэхэ хэрэг муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Жэшээнь, Закаменай аймагай «Улаан малшан», Молотовой, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүд газетэнүүд болон журналнуудые арбаад хоноһон хойно абадаг гү, али оройдоошье абангүй һаладаг байха юм. Тус колхозуудта почтальон байдаггүй.

Республикын колхозуудые радиотой болгохо талаар хүдэлмэри мүн лэ һулаар ябуулагдана. 1951 ондо 18 колхозуудта радиоузел баригдаха түсэбтэй байһан аад, 11 һарын турша соо миил 5 радиоузел баригдаһан байна. Тэрэшэлэн радиоточконуудые бии болгохо түсэб дүүргэгдээгүй. Харин олохон колхозуудтахи радиоузелнууд элдэб шалтагаанууд дээрэһээ хүдэлмэрилхэеэ болишонхой. Хэлхеэ холбооной управлени (начальнигынь нүхэр Семенец) энээн тушаа хэмжээ абанагүй.

Арад зондо кино харуулгада ехэ дутуунууд бии. Зарим колхозууд болон тосхонуудта хэдэн һарын турша соо кино харуулагдадаггүй байна. Байгша оной гурбадахи квартал соо республикын 38 колхозуудта кино харуулагдаагүй. Эдэнэй олонхинь Баргажанай, Байкало-Кударын, Бичурын, Яруунын, Зэдын ба Закаменай аймагуудай колхозууд болоно.

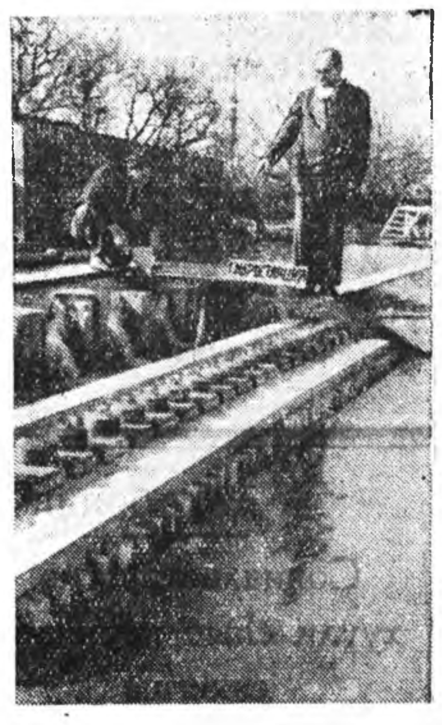
Иимэ байдалые саашадаа тэсэжэ болохогүй. Дурсагдагша аймагуудай партийна ба советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэд, мүн республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин управлени хадаа арад зондо кино харуулха ябадалла тохёолдодог дутуунуудые усадхахын тулада шухала хэмжээнүүдые дары абаха ёһотой.

Культурна фронтын хүдэлмэрилэгшэдэй болохсёо байгаа республиканска зүблөөн хадаа олониитэ ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэхи дутуунуудые эсэстэнь хүрэтэр элишэлжэ, идеологическа фронтын бүхы участогуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа бодото хэмжээнүүдые абаха байна.

Олониитые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ, манай арадай культурые дээшэлүүлгэ хадаа шухалын шухала зорилго мүн, юуб гэхэдэ, арадай культурын дээшээ байха тудам, советскэ хүн бүхэнэй улам ехэ эрдэмтэй, хүгжэнхэй, культурна байха тудам коммунизм байгуулга улам амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ гээшэ.

Культурно-гэгээрэлэй болон идеологическа бүхы хүдэлмэри эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ зорюулагдаха ёһотой.

Б. ЦЫЖИПОВ, ВКП(б)-гэй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо.

Армянска ССР. Куйбышевска гидроузелай хүдэлдэг модель Ереван городой дэргэдэхи Норк гэжэ газарта баригдаа. Ереванска уһанай-энергетическэ институдай эрдэмтэд тус институдай лабораторидо тусхай зохёогдоһон автоматическа приборнуудые хэрэглэн, эндэ шэнжэлгэ хэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ, Армянска ССР-эй наукануудай Академиин бодото гэшүүн И. В. Егиазаров (баруун гарһаа) ба научна сотрудник Г. М. Галастьян гэгшэд долгиной үзэгдэлнүүдые шэнжэлжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хүдөөгэй лекторидо

Бичурын аймагай Бага-Куналейн хүдөөгэй лектори ажалшадай дунда лекци уншалга олоор эмхидхэнэ.

Лекториин гэшүүд хүдэлмэридөө эдэбхитэйгээр хабаадана. Бага-Куналейн дунда һургуулиин багша нүхэр Сергеева коммунизмын агуу ехэ барилганууд тухай һонирхолтой лекци уншаа.

Тэрэшэлэн нүхэр Фалилеев «Хитад арадай республика тухай», агроном нүхэр Беляева «Ногоо таридаг полинуудтай севооборот тухай», нүхэр Москвитина «Горькиий ба литературын асуудалнууд тухай», нүхэр Полякова «СССР дотор физкультура ба спортын хүгжэлтэ тухай», нүхэр Смирнов «Арадай демократиин оронуудай социализмын замаар хүгжэжэ байһан тухай» лекцинүүдые уншаһан байна.

Ф. Степанов.

Нарин плёнкотой киноаппарат

Курбын долоонжэлэй һургуули (Хори) нарин пленкотой киноаппарат абаба. Тэрэнь лекци уншаха үедэ хэрэглэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, һургуулиин директор нүхэр Межипов һургуулиингаа һурагшадта, Курбын леспромхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшадта байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэб тухай лекци уншаха зуураа, «Ган гасууртай ба хуурай һалхинтай тэмсэл» гэжэ фильм харуулжа, лекциеэ һонирхолтой ба ойлгосотой тодо болгоһон байна.

Б. Намжилов.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛ УНЖАГАЙРУУЛАГДАНА

Прибайкальска аймагай колхозууд таряа хуряалгын хүдэлмэриие дүүргэһээр хоёр һараһаа үлүү болоо. Теэд таряа сохилго эндэ мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээдүй. Аймагай колхозуудай 2000 гектарай ороһото культурануудай, тэрэнэй тоодо үрһэнэй участогуудай тарян сохигдоодүй байһаар. Илангаяа «Путь коммунизма», Сталинай нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича», Хрущевой, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта ехэ тарян сохигдоодүй.

Саһан орожо, хүйтэн болохо бүри энэ хүдэлмэри эмхидхэхэдэ улам бэрхэшээлтэй болохо ха юм. Теэд таряа сохилгые түргэдхэхын тула эндэ ямаршье хэмжээ абанагүй. Ноябриин һүүлшын декада соо аймагай колхозууд 7 сложно молотилкаар миил 232 гектарай таряа сохиһон байна. Энэнь үдэр соогоо 20 гектарай таряа сохиһон болоно. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, эдэ машинануудай тон муугаар ашаглагдаһаниие гэршэлнэ. Жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо иимэ молотилкаар үдэр соо миил 4—5 час соо хүдэлмэрилжэ, 1,5—2 тонноһоо ехэ бэшэ таряа сохидог байгаа. Орджоникидзын, Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича» колхозууд тарягаа сохижо үшөө эхилээдүй байһаар. Аймгүйсэдкомой, аймагай хүдөө ажахын таһагай зүгһөөшье, МТС-эй дирекциин зүгһөөшье таряа сохилгые хинан шалгадаггүй, хүтэлбэрилдэггүй байха юм.

Тус аймагай колхозууд ерэхэ жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхөөр үрһэ хааха бүхы арга боломжотой. Гэбэшье, декабриин 10-най мэдээгээр эндэхи колхозууд үрһэнэй фонд байгуулха түсэбөө 71,4 процент, хартаабхын үрһэ хааха түсэбөө 45 процент дүүргэһэн байна. Аймагай ... хозуудта ехэ хэмжээнэй соги... тарянай байбашье, ноябриин һ... шын декада соо миил 399 цен... үрһэн хаагдаһан байна. «З... Ильича», «VII съезд Сов... Орджоникидзын, Ворошиловай... лотовой нэрэмжэтэ колхозууд... хаажа эхилээдүй шэгээрэй. Т... дэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз... һэнэй ажахытай аад, нэгэшье... нер үрһэ хаагаадүй.

Аймаг соо хаагдаһан үрһэнэй ... нар угаа муу. Хэаһан тарян... нэгэшье центнерынь конди... болгогдоодүй. Гадна, конди... бэшэ тарянинь холисо ех... шиигтэй. Энэ хадаа үрһэнэй ... ха шанарые ехээр муудхаха б... Үрһэнэй таряа хитаалга, сэбэр... тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Х... даһан үрһэнэйнь 43 процентынь ... дахин сэбэрлэгдэһэн ба ехэ хэ... нэй тарян бункерын шэгтү... шэгнэгдэжэ хаагдаһан байна. ... магай 10 колхозуудай хаа... тарягаа сэбэрлэнэгүй.

Хүдөө ажахын культуран... ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ... агротехническэ хэмжээ-ябуул... удхашанартай. Теэд аймагай ... хозууд энэ хүдэлмэри эхил... полинууд дээрэ саһа тогтоол... шэбхэ зөөлгэ ба үнэһэ болон ш... най аргал суглуулга эмхидх... гүй. Малай байрануудай ... жээнэй наг шэбхэ дэмы хая... Аймагай хүдөө ажахын таһаг, ... нэй мэргэжэлтэд энээниие ... байбашье, зохихо хэмжээ аба...

Ерэхэ жэлэй хабарай тар... бүрин түгэс бэлэдхэлтэйгээр ... хын тула эндэхи колхозууд ... хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой.

И. Тим...

Уряаень хүлеэжэ абаад...

Тракторнуудые һайн шанартайгаар, болзорһоонь урид заһабарилжа дүүргэхын тула социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэһэн Сэлэнгын МТС-эй коллективэй уряае Бага-Куналейн машинно-тракторна станциин механизаторнууд һайшаан хүлеэжэ абаба.

Тракторнуудай заһабарилгын IV кварталай түсэб декабриин 25 хүрэтэр, жэлэй түсэб 1952 оной февралиин 23 хүрэтэр дүүргэхэ, таряа хуряалгын бүхы машинануудые, молотилкануудые 1952 оной июниин 1 болотор бэлдэхэ гэжэ Бага-Куналейн МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд шиидэһэн байна.

Абаһан уялгаяа болотоор бэелүүлхые тула энэ МТС-эй механизаторнууд заһабарилгын узловой метод үргэнөөр хэрэглэнэ. Шэнэ методээр хүдэлмэрилһэнэй ашаар эндэхи механизаторнууд тогтоогдоһон графигаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Эндэ 20 трактор, 32 плуг, 30 сеялкэ, 11 культиватор, 3 лущильник, 3 комбайн, 3 сложно молотилка заһабарилагдаа.

Механизаторнуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй. Түмэршэ дархан Яков Синицин, тэрэнэй бэлтэ... Владимир Сафонов гэгшэд энэ ... рысөөндэ түрүүлжэ ябана. Эд... үдэр бүриингөө даалгабариие 2... хин дүүргэнэ. Мүн түмэршэ да... шуул Григорий Фалилеев ба Г... гий Конечных гэгшэд эдэбхи... туугүйгөөр хүдэлмэрилнэ. То... нууд Иннокентий Корстов, Ни... Протасов, Александр Плюс... трактористнууд Захар Паньков, ... дынижап Дамьянов ба Ник... Фалилеев гэгшэд үдэрэйнгөө ... мые үлүүлэн дүүргэнэ.

Заһабарилгын хүдэлмэри ... нөөр ябуулхатаяа хамта Бага-К... лейн МТС энэ үбэлэй үедэ колх... тракторта ябаха 48 трактор... дые бэлэдхэхэ ба мүн ... тракторта ябаха 10 тракторис... дые, 13 комбайнернуудые, 8 бр... дирнуудые, 2 механигуудые х... ажахын механизациин һург... нуудта һургаха юм. Эдэ курс... дынь мүнөө һуража эхилэнхэй.

Эндэхи механизаторнууд ... машинануудаа һайнаар заһаб... жа, ерэхэ жэлэй тракторна ху... мэриин түсэб үлүүлэн дүүргэх... га абаа.

А. Шулун...

Теоретическэ лекцинүүд

Хоридо теоретическэ конференци үнгэргэгдэбэ. Тэндэ ВКП(б)-гэй обкомой лектор нүхэр Тютрина «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэжэ В. И. Ленинэй зохёолоор, мүн «Юу хэхэб» гэһэн зохёолоорнь партийна үдэшын һургуулиин һурагшадта лекци уншаба.

Мүн аймагай культурын байшан соо тэндэхи ажалшадта уласхоорондын байдал тухай лекци уншаһан байна.

А. Мангатханов.

Кадрнуудые хэһэн ажалаарнь шалгаха

☆ ☆

К. МАСЛОВ, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой секретарь

☆ ☆ ★

Большевистскэ партиин хүтэлбэреэр манай ороной ажалшад коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ байна. Ороноймнай арадай ажахы үзэгдөөгүй түргэнөөр хүгжэн дэбжэнэ. Коммунистическэ байгуулалтын гайхамшаг ехэ зорилгонуудые шиидхэхын түлөө тэмсэлдэ партийна, советскэ ба ажахын кадрнууд шухала үүргэ дүүргэнэ.

Хүнүүдые шэлэн олохо тухай асуудал коммунистическэ байгуулалтын гол асуудалнуудай нэгэн болоно гэжэ Ленин, Сталин һургана. Кадрнуудые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ гээшэ большевистскэ хүтэлбэриин шухала услови мүн.

Коммунистическэ байгуулалтын талаар манай партиин туйлаһан амжалтанууд хадаа партийна, советскэ ба ажахын кадрнуудые большевистскээр хүмүүжүүлһэнэй, тэдэнэй политическэ бэлэдхэлые ба мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ тухай ехэ оролдолго гаргаһанай аша үрэ мүн.

Парти болбол Ленин—Сталинай агуу ехэ хэрэгтэ үнэн сэхэ байхаар, үнэдэр илейнэ. большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлдэ дуратай, партийна ба гүрэнэй журам наринаар сахидаг байхаар кадрнуудые хүмүүжүүлнэ. Парти болбол урдаа табигдаһан зорилгонуудые дүүргэжэ шададаг, ямаршье асуудалнуудые принципиальнаар шиидхэдэг байхые кадрнуудһаа эринэ.

Парти, правительствын шиидхэбэринүүдые ба заабаринуудые дүүргэхэ бодото хүдэлмэри дээрэ кадрнуудые шалгаха гээшэ тэдэниие зүбөөр һургаха ба хүмүүжүүлхэ эрхим һайн арга мүн.

«Хүдэлмэрилэгшэдые шалгаха гээшэ,—гэжэ нүхэр Сталин һургана,—тэдэнэй найдуулга ба декларацяар бэшэ, харин хүдэлмэриин үрэ дүнгөөр тэдэниие шалгаха гэһэн удхатай. Даалгабаринуудай гүйсэдхэлгые шалгаха гээшэ гансал канцеляри соо ба гансал формальна тоосоонуудаарнь тэдэниие шалгаха бэшэ, харин нэн түрүүн хүдэлмэри дээрэнь гүйсэдхэлгын бодото үрэ дүнгүүдээр тэдэниие шалгаха гэһэн удхатай».

Хүнүүдые һайнаар мэдэнгүйгөөр, бодото ажал-ябуулга дээрэ тэдэниие шэнжэлэнгүйгөөр, хүдэлмэриин үрэ дүнгөөр тэдэниие шалгангүйгөөр хүтэлбэрилжэ болохогүй, хүдэлмэриин ямар нэгэн участогта горьтой амжалта туйлажа шадахагүй байнабди. Партийна организацинууд өөһэдынгөө кадрнуудые һайнаар мэдэхэ, хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй һайн шанарые ба дутуунуудые мэдэхэ, үрэ ехэтэйгээр ажаллахынь тулада хүнүүдые шалгаха шадаха хүдэлмэридэнь зүбөөр хубаарилан табиха ёһотой.

Хүдэлмэрилэгшэдые ургуулан хүмүүжүүлгэдэ, парти ба правительствын зорилгонуудые хэрэг дээрэ бэелүүлхэ, гүрэнэй түсэб гүйсэдхэлгэ эмхидхэхэ талаар тэдэндэ саг соонь туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг партийна организацинууд манай город соо олон бии.

Хүтэлбэрилхы кадрнуудые ургуулан хүмүүжүүлхэ, хүдэлмэриинь үрэ дүнгөөр тэдэниие шалгаха хэрэгтэ тон зүбөөр хандаһан нэгэ жэшээ абажа үзэе. Жиирэй хүдэлмэрилэгшэ байһан нүхэр Бурлов заводой хүтэлбэрилэгшэ хүрэтэрөө ургаһан байна. Хоёр жэлэй саада тээ паровозо-вагонно заводой паровозо-колесно цехын начальнигай тушаалда тэрэ дэбжүүлэгдэһэн байгаа. Тиихэдэ тус цех жэгдэ бэшээр, дутагдалтайгаар хүдэлмэрилжэ, бусад цехүүдэй хүдэлмэридэ һаад ушаруулдаг юм һэн. Заводой хүтэлбэрилэгшэд, партийна комитет нүхэр Бурловта бодото туһаламжа үзүүлһэн байна. Тэрэнэй ашаар цех болбол хэдэн һара болоод байхада һайнаар хүдэлмэрилдэг боложо, завод соогоо түрүү зэргэдэ гараа һэн.

Партиин горком болбол нүхэр Бурловые «Механлит» заводой директорэй тушаалда дэбжүүлээ. Тиихэдэ тус завод үйлэдбэриин программа дүүргэдэггүй байгаа. Партиин горком болбол заводой хүдэлмэри тухай тогтоол гаргаад, хүдэлмэрез һайжаруулха хэрэгтэнь заводой партийна организацида ба хүтэлбэрилэгшэдтэ бодото туһаламжа үзүүлһэн байгаа. Нүхэр Бурлов болбол партийна организацитаяа хамта партиин горкомой заабариие бодото хэрэг дээрэ бэелүүлжэ, заводойнгоо хүдэлмэридэ нилээд амжалтануудые туйлаа. Заводые материалаар хангалга һайжараа, хэдэн шэнэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо. Халаан, сүүдхэ бүриин хүдэлмэри түсэблэгдэдэг болоо. Цехүүдэй хүдэлмэриин түсэб шэнээр табигдаа, машинануудые заһабарилгын технологи һайжаруулагдаа. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсал эмхидхэгдээ, хүдэлмэришэдэй һуралсаха техминимумэй кружогууд байгуулагдаа. Коллектив дотор политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдадаг болоо, социалистическэ мүрысөөн дэлгэрээ.

Эдэ бүгэдын ашаар завод болбол үйлэдбэриингөө программые 150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Зүгөөр, кадрнуудые һургаха ба хүмүүжүүлхэ, тэдэниие бодото хүдэлмэри дээрэ шалгаха, өөһэдынгөө гаргаһан тогтоолнуудай гүйсэдхэлгые эмхидхэхэ ба хинаха талаар олохон партийна организацинуудай хүдэлмэридэ ехэнүүд дутуунууд бии байна.

Партиин Железнодорожно райкомой хүдэлмэри тухай асуудалые ВКП(б)-гэй горком зүбшэн хэлсэһэн байна. Ажахын ба культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ талаар райкомой хүдэлмэридэ дутуунууд ба алдуунуудай бии байһаниинь шалгалтаар элирүүлэгдэһэн байха юм. Эдэ алдуу дутуунууд юун дээрэһээ грааб гэхэдэ, нэн түрүүн партиин райком болбол кадрнуудтай ябуулагдаха хүдэлмэриие һуларуулһан, хүдэлмэрилэгшэдэй алдуу хэхэдэнь тэдэниие саг соонь заһадаггүй, кадрнуудта эрилтэ багаар хэдэг, хүдэлмэриин дутуунуудые элирүүлэн усадхаха, партийна болон гүрэнэй журамые наринаар сахиха үзэлөөр кадрнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгые һулаар ябуулһан дээрэһээ гараһан байна.

Партиин райкем болбол асуудалнуудые зүбөөр табидаг ба шиидхэдэг болобошье, тэрэнэй гүйсэдхэлгые эмхидхэдэггүй ба хинадаггүй байшоо.

Район дотор хэдэн предприятинууд үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэдэггүй, жэгдэ бэшээр хүдэлмэрилдэг байгаа. Партиин райком эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн болобошье, гаргаһан тогтоолойнгоо гүйсэдхэлгые дутуугаар шалгадаг, эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулдаг байгаа. Тиимэһээнь промышленна предприятинуудай хүдэлмэри һайжараагүй. Жэшээлхэдэ, райком болбол промышленна предприятинуудай хүдэлмэри тухай асуудал 8 дахин зүбшэн хэлсэжэ, зохихо тогтоолнуудые гаргаһан болобошье, тэрэнэйнгээ ямараар дүүргэгдэжэ байһые нэгэшье дахин шалгаагүй байха юм.

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри хадаа абтаһан шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэ ябадал хангаха үүргэтэй юм. Эмхидхэлэй хүдэлмэриие багаханааршье һуладхабал, шиидхэбэринүүд огто дүүргэгдэдэггүй гү, али удаанаар дүүргэгдэдэг байна.

Партийна комитедэй гү, али бюрогой шиидхэбэриие бэлэдхэлгэдэ ехэ хүсэлэл гаргаад, тэрэниие бэелүүлхын тула ехээр оролдодоггүй ушарнууд олон үзэгдэнэ. Теэд шиидхэбэри гаргаха гээшэ хэрэгэй эхин лэ мүн. Тэдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ гээшэ эгээл шухала байна бшуу. Харин тиихэдэ тогтоолой дүүргэлтэдэ гол анхаралаа табидаггүй баримтанууд ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой, Пригороднэ районой модоной заводой, Заудинска станциин партийна организацинуудай ба Городской районой зарим партийна организацинуудай хүдэлмэридэ үзэгдэнэ.

Хүдэлмэрилэгшэдэй хэһэн алдуунуудые саг соонь элирүүлжэ, алдуу гараһан шалтагааниие шэнжэлхэ ба тэдэниие зайсуулха хэмжээ... дые тодорхойлхо гээшэ кад... дые зүбөөр хүмүүжүүлгын шух... услови болоно. Кадрнуудай г... һан алдууе даддалха, тэдэнэй ... дэлмэриин дутуунуудта х... гүйгөөр хандаха гээшэ шэнэ ... дуунуудые гаргаха, хүдэлм... лэгшэдые · тушаалһаань ... лөөлхэ ябадалда хүргэдэг б... Жэшээлхэдэ, партиин Желе... рожно райком нүхэр Ткачев... дэлмэриин дутуунууд ба алду... дые тэсэдэг байһан ... ПВЗ-гэй паровозо-хабсаралг... хын партийна томо орган... секретариин тушаалда т... дэбжүүлһэн байна. Тэрэ хаа... зуура хүдэлмэрилөөд бүри ех... дуу гаргажа, хүдэлмэриһөө ... лэгдэһэн, шанга зэмэдэ ... байна.

Хэһэн хүдэлмэриинь үрэ д... хүдэлмэрилэгшэдые шалгал... даа шадабаритай хүнүүдые ... ба дэбжүүлхэ, партийна ба г... нэй журам бэхижүүлхэ, тэр... хойрог нобшо ябадал гар... нюдэ далдалдаг, партийна ба г... нэй журам эбдэдэг хүнүүдые ... рүүлхэ арга олгоно.

Промышленна продукци ... гаргалгые саашадаа дээшэлү... шанарыень һайжаруулха ба ө... үные химдэрүүлхэ, городто ... идеологическа хүдэлмэри һ... руулха талаар ехэнүүд ба х... салгатай зорилгонууд гор... партийна организациин урда т... дана. Эдэ зорилгонуудые амж... тайгаар шиидхэхын тулада парт... но-эмхидхэлэй ба партийно-... тическэ хүдэлмэриие улам ша... хаха, кадрнуудые шэлэн оло... бөөр хубаарилан табиха ба х... жүүлхэ хэрэгые һайжаруулха ... хэлэ.

ҮНДЭР УРГАСЫН МАСТЕР

Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой луговод-новатор Андрей Иннокентьевич Батышев сабшалан һайжаруулха хүдэлмэриие хэдэн жэлэй турша соо ябуулжа, үбһэ ногооной үндэр ургаса туйладаг болонхой.

Сабшалан һайжаруулха талаар суута луговод нүхэр Батышевай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай материал толилнобди.

Луговод Батышев өөрынгөө эрдэмые дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдоно. Зүүн хажуудахи зураг дээрэ: А. И. Батышев ном үзэжэ байна.

Нүхэр Батышев колхозойнгоо бусад луговодуудые өөрынгөө дүй дүршэлдэ һургадаг юм. Баруун хажуудахи зураг дээрэ: нүхэр Батышев луговодууд Д. А. Бойрашный, В. И. Суслов, А. И. Батышев, В. И. Полищук гэгшэдтэй хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.

Тэжээлэй база—малажал хүгжөөхэ үндэһэ һуури мүн

олхозно ннитын малажалые амтатайгаар хүгжөөлгын, ашаг ынь дээшэлүүлгын үндэһэ һуухадаа тэжээлэй бата бэхи база уулга болоно. Сэлэнгын аймаXVIII партсъездын нэрэмжэтэ хозой гэшүүд энэ зорилгые һай шиидхэжэ байна. Тэдэнэр жалаа гээгдэнги үни урданай ар бэшэ, харин шэнэ, культурметодээр хүгжөөжэ байна.

эжээлэй бата бэхи база байгуулхүдэлмэри 1937 онһоо, Василий ксандрович Герасимовай хүтэлидэг үндэр ургасын луговодо звеногой эмхидхэгдэһэн сагхойшо эхилэгдэһэн байгаа. хознигуудай эсэхые мэдэнгүй, досотойгоор ажаллаһанай ар уданшьегүй түрүүшын амтанууд туйлагдаа һэн. Герасищуудай хүдэлмэрилжэ байһан алангай участок дээрэһээ хойжэлынь юрын участогуудайхирходоо гурба дахин ехэ ургаса агдаһан байна. Тэрэ гэһэнһээ о нүхэр Герасимовай луговодо звеногой хүдэлмэри Сэлэнгын г дотор, удаань бүхы республитор элитэ болоо. Тэдэнэй жээр хаа хаанагүй герасимовска нуд эмхидхэгдэжэ эхилээ һэн. хознигуудай энэ патриотическа лөөн хадаа хээрын сабшаланургасые дээшэлүүлгэдэ эхи гар Василий Александрович Гемовай нэрэтэй хүдэлөөн болобайгаа. Дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдтэшье колхозойнгоо сабшалангай ургасые дээшэлүүлхын түлөө Василий Александрович таһалгаряагүй хүдэлмэрилөө.

1946 ондо Василий Александровичй Герасимовай наһа барһанһаа хойшо тус колхоздо сабшалан һайжаруулгын хүдэлмэриие дүршэлтэй ба үүсхэлтэй колхозник Андрей Иннокентьевич Батышев үргэлжэлүүлжэ байна.

Нүхэр Батышев герасимовска участок дээрээ Василий Александровичй Герасимовай түрүү методуудые үргэнөөр хэрэглэнэ. Нүхэр Батышев үбэлэй ба хабар-зунай агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые дүүрэн бэелүүлжэ, һайн амжалта туйлана. 1947 ондо рекордно участок дээрэһээ га бүриин 117 центнер, бусад талмай дээрэһээ га бүриин 28 центнер үбһэ хуряаһан байна.

Өөрынгөө метод тухай Андрей Иннокентьевич түбшэн зохидоор хөөрэнэ. Манай хүдэлмэридэ гансашье шадабари бэшэ, мүн оролдосо хэрэгтэй гэжэ нүхэр Батышев хэлэнэ. Үнэхөөрөөшье, тэрэнэй хүдэлмэритэй танилсахадаа, энэ новаторай эмхидхэхы ба үүсхэлтэ эсэшэгүй ажалые харанабди.

Нүхэр Батышев сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэри намарһаа хойшо, үбһэнэй хуряагдаһанай һүүлээр эхилдэг. Тэрэ хадаа хүдэлмэреэ ээлжээ ээлжээгээр, таһалдалгүйгөөр ябуулдаг байна.

Шииг нойто ехээр бариха

хэр Батышевта уһа хомортой, ай участок даалгагданхай. эһээ луговод хадаа шииг нойтлуулгада анхаралаа тон ехээр улна. Тэрэ болбол зундаа бо ура орохо юм гэжэ огто найгүй, харин үбэлдөө шадаал ехэ саһа тогтоожо, хабартаа алангаа уһалдаг байна. Сэ тогтоохын тулада тусхай түэгдэһэн халхабшануудые гү бургааһа мүшэрөөр хаалтаые хээд, түрүүшын саһанай сасуу тэдээнийе бэе бэеһээнь 2 метр зайтайгаар сабшалан э табидаг. Тиихэдээ ряд бүнь хоорондоо 20 — 25 метр айгаар, нэгэ жэгдээр зурыл табигдадаг. Мүнөө жэлдэ нү Батышев 5 гектар сабша дээрэ, илангаяа мүльһэнэй уһалагдажа шадагдахагүй та, саһа тогтооһон байна. Тиии үбэлдөө саһанай хиидэшэдэг та саһан хаалтануудые хэжэ, тогтоодог юм. Гэбэшье, ган саһа тогтоожо, газарай хүрьхэрэгтэй шииг нойто суглуулшадагдахагүй гэжэ нүхэр Ба хэлэнэ. Газарай хүрьһэнэй гүнзэгыгөөр гэдээгүй байхаэрэхи саһаниинь хайлажа, газар руу урдашадаг. Тиинэ дутагдалые хүсэлдүүлхын нүхэр Батышев үбэлдөө тошон э. Тэрэнэй ашаар уһанай заудаан хадаһалагдажа, сабшаа зун болотор уһалха арга болодог байна. Гэбэшье, тошон хүргэхэ ба тэрэнэй уһые яажа эхэ тухай һайн мэдэхэ хэрэг Тошон буруугаар хүргөө һаа, дой ажал ямаршье ашаггүйсоржо болохо юм.

эр Батышевай участок дээрэ булаг гаража байдаг. Эдэ буай уһа хэрэглэжэ, нүхэр Баүбэлдөө 60—70 мянган кубо мүльһэ хүргэнэ. Энэ хүдэлмэүйтэн болоһон хойно эхилдэг. ууд дээрэ наг шэбхээр, солог, али эртээнһээ бэлдэһэн айнуудаар хаалтануудые тошон хүргэжэ эхилдэг байалтада баригдаһан уһан хаээшээ урдажа, хүрэдэг юм. ь мүльһэн дээгүүр канава малтажа, булагайнгаа уһые хэрэгтэй тээшэнь урадхуулан абаашажа хүргэдэг. Энэ хүдэлмэриие бүхэли үбэлдөө, февралиин эсэс болотор хэдэг юм. Тошон хүргэхэдөө мүльһэ ямар газарта, хэды шэнээн зузаанаар хүргэхэеэ эртээнһээ мэдэхэ хэрэгтэй. Үндэр газарта зузаанаар мүльһэ хүргэхэдэ, уһаниинь хабар зундаа уһалууриин канава руу таһалдалгүй урдажа байдаг. Иимэ мүльһэнэй зузааниинь 1,5—2 метр байдаг юм. Набтар газарта мүльһэн нимгээр хүргэгдэжэ, хабартаа сабшалангай участок шииг нойтоор нэгэ жэгдээр хангагдадаг байна. Хабартаа мүльһэн дээрэ канавканууд малтагдажа, хайлаһан уһан уһалууриин ехэ канава руу абаашагдаад, тэндэһээ сабшалан дээрэ хубаарилан урадхуулагдадаг юм. Мүльһэнэй уһые гамтайгаар хэрэглэхэ шухала. Мүльһэнэй уһа хэрэглэхэдээшье, сабшалангаа июль һара болотор 2—3 дахин уһалхаар бодомжолхо ёһотой. Нүхэр Батышев сабшалан дээрээ һайрамай уһа асатуулан урадхуулна. Жэшээлхэдэ, уһалууриин главна каналһаа ябад гээд лэ багахан канавканууд хажуу тээшээ гаргагдажа, һайрамай уһан сабшалангай участок дээгүүр нэгэ жэгдээр урадхуулагдана.

Сабшалан үтэгжүүлгэ

Нүхэр Батышев сабшалан үтэгжүүлгэдэ анхаралаа ехээр хандуулна. Наг шэбхэ хадаа сабшаланда эгээл һайн үтэгжүүлгэ юм. Энэ үтэгжүүлгэ газарай хүрьһые һайжаруулдаг, ургамалнуудые тэжээлэй элдэб бодосуудаар хангадаг гэжэ нүхэр Батышев хөөрэнэ. Наг шэбхээр үтэгжүүлхэдэ сабшалангай ногоон, илангаяа бобово ба залаата ногоон һайнаар ургадаг. Мүнөө жэлдэ нүхэр Батышев 8 гектар сабшалангаа наг шэбхээр үтэгжүүлээ. Гэбэшье, сабшалан дээрэ гаргагдаһан наг шэбхые һайнаар ашаглахын тула хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэй. Нүхэр Батышев наг шэбхэ шэрэлгые өөрөө ходо хаража, тэрээнийе участогууд дээрэ хубаарилан зүбөөр адхуулдаг юм. Ойрохон байһан хониной-товарна фермын хонидой аргал участогууд дээрэнь шэрэгдэнэ. Тэрээнийе участогууд дээрээ шахматна гуримаар буулгуулна. Гектар бүридэ 80 ашаа наг шэбхэ буулгагдадаг юм. Намагтай ба болдогтой сабшалан түрүүшын ээлжээндэ наг шэбхээр үтэгжүүлэгдэнэ. Гэбэшье, хүрьһэндэ оруулагдаагүй наг шэбхэ ямаршье аша туһагүй байдаг. Тиимэһээ нүхэр Батышевай бригада сабшалан дээгүүр тараагдаһан наг шэбхые балуураар бутаруулжа, хүрьһэндэ оруулдаг байна. Балуураа хэрээһэлүүлэн, хоёр-гурба удаа шэрэдэг юм. Хэрбээ һүүлээрнь сабшалан дээрэхи газарай хүрьһэнэй хатуужаа һаань, тэрээнийе хүнгэн борнойгоор борнойлдог байна.

Сабшалангай ногоондо нэмэлтэ тэжээл үгэхын тула нүхэр Батышев шубуунай аргал, пеэшэнэй үнэһэ, мүн минеральна үтэгжүүлгэ—суперфосфат хэрэглэдэг. Мүнөө жэлдэ 20 гектар талмайда 60 центнер гэхэ гү, гектар бүридэ 3 центнер суперфосфат оруулагдаа. Энэ үтэгжүүлгэ үшөө хабар байхада, түрүүшын уһалалга хэхын урда тээ сабшалан дээгүүр тараагдаһан байна. Һайн шанартай үтэгжүүлгэ болохо шубуунай аргал 30 гектар талмайда га бүридэ 3 центнер оруулагдаһан байгаа. Суперфосфат ба шубуунай аргал ургаса муутай газарта оруулагдадаг. Шубуунай аргал үйрүүлэгдэжэ, сабшалангай газар дээгүүр жэгдээр тараагдадаг байна.

Сабшалан һайжаруулгын хүдэлмэри эндэ хэлэгдэһэн хэмжээ-ябуулгануудаар дүүрэнэгүй. Эртэ хабар байхада сабшалан бургааһа һөөгүүдһээ, шулуу шохойһоо, шоргоолзоной бутанууд ба болдогуудһаа сэбэрлэгдэнэ. Сабшалангай бог буртаг үбһэ усадхаха ябадалда луговод ехэ анхарал хандуулдаг. Тэрэ болбол өөрынгөө участок дээрэ ашаг ехэтэй, үндэр ургаса үгэдэг ногоо—шара люцернэ тариндаг юм.

Колхоз бүхэндэ луговодческо бригада эмхидхэхэ

Нүхэр Батышев болбол баян дүй дүршэлөө бусад луговодуудтай андалдадаг юм. Колхозойнгоо луговодууд В. И. Суслов, Д. А. Бойрашный, И. В. Мухаченков гэгшэдтэй ажал тухайгаа ходо зүбшэлэг, тэдэнэртэ үнэтэй заабари үгэдэг юм. Мүн аймагай бусадшье колхозуудай луговодууд нүхэр Батышевта ерэжэ, һургаал заабари абадаг байна. Жэшээнь, 1950 ондо ерэһэн бүлэг луговодуудта нүхэр Батышев болбол хайшан гэжэ тошон халяадаг, булагуудта хаалта хэдэг, һайрамай уһа яажа хэрэглэдэг тухайгаа хөөрэжэ үгэһэн байна. Андрей Иннокентьевич Батышев Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой суута луговод нүхэр Санжановтай ходо уулзажа, хөөрэлдэжэ байдаг юм. Нүхэр Батышевай хүдэлмэритэй танилсахын тула мүн хүдөө ажахын һургуулинуудай курсантнууд ерэдэг. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ зундаа хүдөө ажахын гурбан жэлэй һургуулиин курсантнууд тус колхоздо удаан байжа, нүхэр Батышевай хүдэлмэритэй танилсаа.

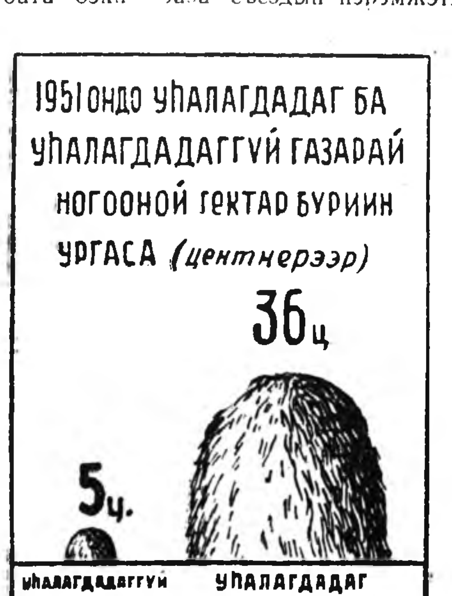
Коммунист А. И. Батышев колхозойнгоо партийна организациин зүгһөө туһаламжа абажа, тэрээнтэй ходо зүбшэжэ байдаг. Нүхэр Батышев өөрынгөө идейно-политическэ хэмжээс, хүдэлмэриингөө мэргэжэлые улам дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ һуралсадаг юм.

Колхоз бүхэн сабшалангайнгаа ургаса дээшэлүүлхэ арга боломжотой. Гэбэшье, тэдэнэй олонхинь бороо хурада, үбэлэй бэлшээридэ найдадаг дээрэһээ сабшалан һайжаруулгын хүдэлмэриие тон муугаар ябуулдаг байна. Сабшалан һайжаруулга дээрэ хүдэлмэрилхэ дуратай хүнүүд колхоз бүхэндэ байдаг, теэд зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэртэ ямаршье туһаламжа үзүүлдэггүй. Колхоз бүхэндэ луговодческо гэхэ гү, али тэжээл бэлэдхэлэй бригадануудай бии болгогдоо һаа, али зэргэ туһатай байха гээшэ һэм.

Луговодой ажал хүнгэн бэшэ юм. Илангаяа үбэлдөө тошон хүргэлгын үедэ ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй болодог. Энэ үедэ үдэр сагые илгадгүй, хүйтэнһөө айнгүй ажаллаха хэрэгтэй. Тиимэһээ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд луговодуудта анхарал ехээр хандуулха, тэдэниие дулаан хубсаһаар, резиновэ сабхяар, һайн хоол, зэр зэмсэг болон бусад шухала хэрэгсэлнүүдээр хангаха ёһотой. Луговодческо бригадануудые байгуулха тухай хооһоор хөөрэлдэхэгүй, харин бодото дээрэнь эмхидхэхэ шухала. Юуб гэхэдэ, зарим колхозуудта луговодческо бригаданууд сезонно гуримаар, гансахан лэ зундаа ажаллахын тула байгуулагдаад, үбэл болоходо тараагдажа, хүнүүдынь ондоо хүдэлмэридэ табигдадаг. Иимэ байдал мүн XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо үзэгдэдэг. Жэшээнь, намар болоходо нүхэр Батышевай гансаараа орхигдоһон ушар нэгэнтэ бэшэ үзэгдэһэн байгаа. Үбэлэй ба хабарай үедэ сабшалан дээрэ хэгдэхэ тон ехэ хүдэлмэриие гансахан луговод хэжэ хүшэ хүрэхэгүй гэжэ ойлгохо хэрэгтэй.

Оролдосото ажалай үрэ дүнгүүд

Сабшалан дээрэ нүхэр Батышевай хэдэг дээрэ дурсагдаһан хэмжээ-ябуулганууд хадаа нниитынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэнь XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо тон ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Суута луговод В. А. Герасимовай хүдэлмэриие үргэлжэлүүлэн, энэ колхозой луговодууд өөһэдынгөө даалһан участогууд дээрэ жэл бүри үбһэ ногооной үндэр баян ургаса ургуулна. Колхозой бүхы сабшалангай табанай нэгэ хуби луговодуудта даалгагданхай. Тэрээн дээрэһээ 1947, 1948, 1949, 1950 ба 1951 онуудта хуряагдаһан үбһэн колхозой бүхы дээрээ хуряажа абаһан үбһэнэй 40—50 процентнь болоно. Тиимэһээ колхозой бүхы малай хахадынь луговодуудай ургуулһан үбһэ тэжээлээр хангаглана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэнэй ашаар XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз жэл бүри малдаа бардам хүрэхэ тэжээл хуряажа абадаг. Нүхэр Батышевай даажа байһан 45 гектар сабшалангай участок дээрэһээ мүнөө жэлдэ дунда зэргээр га бүриин 36 центнер, тэрэнэй 2 гектар рекордно участогай га бүриһөө 103,3 центнер үбһэн хуряагдаһан байна. Нүхэр Батышевай участогһаа хамта дээрээ 1630 центнер үбһэн абтаа. Тиихэдэ уһалагдадаггүй участогуудһаа тон бага үбһэн абтадаг байха юм. Жэшээлхэдэ, Доодо-гол гэжэ участогта 49 гектарһаа дунда зэргээр га бүриин 4,9 центнер үбһэн абтаа.

Луговодуудай ажалые механизацилха

Тиихэдэ сабшалангай-мелиоративна хүдэлмэриие механизацилха гээшэ хойшолуулшагүй зорилго болоно. Олонхи машинно-тракторна станцинуудай хүтэлбэрилэгшэд сабшалан һайжаруулгын хүндэ хүдэлмэри механизацилхын тула ямаршье анхарал табидаггүй, энэ шухала хэрэгтэ үүсхэл оролдолгогүйгөөр хандадаг байна. Жэшээнь, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо Сэлэнгын МТС гансахан лэ уһалууриин системэнүүдые зарим тэды һайжаруулгаар өөрынгөө хүдэлмэриие хизаарладаг, болдогууд ба бургааһа һөөгүүдые отолхо, намаг хатааха болон бусад шухала хүдэлмэринүүдые оройдоо хэдэггүй.

Колхоз бүхэндэ сабшалангай-мелиоративна хүдэлмэри механизацилха хэрэгтэй байдаг. Тиимэһээ МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд ба республикын хүдөө ажахын Министерство болбол шухалын шухала энэ хүдэлмэриие бодото һайнаар эмхидхэжэ, тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэнь колхозуудта туһалха ёһотой.

Агрономууд ба мелиораторнууд сабшалан һайжаруулха хүдэлмэридэнь луговодуудта нилээд ехэ туһаламжа үзүүлхэ байна. Тэдэнэр болбол сабшалан һайжаруулха хүдэлмэреэ түрүү советскэ агрономическа наукатай нигта холбоддуулан ябуулха хэрэгтэнь луговодуудта туһалха зорилготой. Гэбэшье, зарим мэргэжэлтэд манай түрүү луговодуудай ажал хүдэлмэреэр һонирходоггүй, дүй дүршэлыень бусад луговодуудай дунда дэлгэрүүлдэггүй, тэдэнэртэ зохихо агрономическа ба мелиоративна туһаламжа үзүүлдэггүй байха юм. Сэлэнгын аймагые абажа хараха болоо һаа, участково агрономууд Кавельев, Брянский гэгшэд нүхэр Батышевай участок дээрэ нэгэшье ерээгүй, суута луговодой хүдэлмэриин түрүү методтэй танилсадаггүй байна. Тэрэшэлэн Сэлэнгын аймагай хүдөө ажахын таһагай ахалагша мелиоратор нүхэр Андриянова тус таһагта хүдэлмэрилжэ байһан үе соогоо нүхэр Батышевай участок дээрэ оройдоо нэгэ дахин ерэжэ хараһан байгаа.

* * *

Тэжээл хадаа колхозно ниитын малай тоо толгой олошоруулгын шухалын шухала үндэһэ һуури мүн. Тэрээнгүйгөөр ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхын аргагүй. Тиимэһээ колхозойнгоо малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө эсэшэгүйгөөр ажаллаха гээшэ луговод бүхэнэй нангин уялга болоно.

Мүнөө хүдөө ажахын жэлэй тон харюусалгатай, үбэлэй үе байна. Сабшалан һайжаруулхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри имагтал үбэлэй сагта ябуулагдаха, үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэхэ, саһан тогтоогдохо, тошон хүргэгдэхэ, шэбхэ шэрэглэхэ, сабшалан хоройлхо һургаар бэлэдхэгдэхэ ёһотой. Ерэхэ жэлдэ үбһэ ногооной үндэр баян ургаса хуряахын зорилгоор сабшалан һайжаруулгын эдэ бүхы хүдэлмэринүүдые энэ гэһээр хэжэ эхилхые республикымнай суута луговод Андрей Иннокентьевич Батышев хүсэнэ.

Сабшалан дээрэ наг шэбхэ шэрэжэ байна.

Мүльһэ суглуулахын тула тошон халажа байна.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ПАКТЫН ТҮЛӨӨ!

ПАРИЖ, декабриин 11. (ТАСС). Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Сена департаментын 2.271.071 хүн (департаментын хүн зоной 47,8 процентнь), Буш-дюрон департаментын 456.910 хүн (47,3 процент), Боклюз департаментын 115.600 хүн (46,7 процент), Вар департаментын 152.000 хүн (44,0 процент), Далай шадарай Альпанууд гэжэ департаментын 200 мянган хүн (44,7 процент), Гар департаментын 150 мянган хүн (40,3 процент) гар табиһан байна.

Германска Демократическа Республикада юумэнэй сэн шэнээр химдархань

БЕРЛИН, декабриин 10. (ТАСС). Үсэгэлдэр Берлиндэ информациин ведомствэдэ болоһон пресс-конференци дээрэ премьер-министрын орлогшо ба гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Генрих Рау Германска Демократическа Республикада ба Берлиндэ эдеэ хоолой болон промышленна товарнуудай сэнгүүдые шэнээр химдаруулха гэжэ правительствын шиидхэһэн тухай мэдээсэбэ.

Энэ шиидхэбэриин ёһоор, промышленна товарнуудай сэнгүүд декабриин 9-һөө эхилээд 10-һаа 50 процент хүрэтэр химдарха байна. Гэхэтэй хамта, зарим зүйлэй эдеэ хоолой: мяха, малай өөхэ, тоһон, маргарин, ургамалай ба сагаан тоһон, сахар, рис ба бусад зүйлнүүдэй сэнгүүд нилээд химдарха юм.

Сэнгүүдэй химдарһанай ашаар, республикын хүн зон жэл соо 2,3 миллиард марка алмаха гэжэ премьер-министрын орлогшо зааба.

Баруун Германидахи арадай асуултын ябаса

БЕРЛИН, декабриин 10. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, арадай асуулта хэхэ Баварска комитедэй гэшүүн доктор Френцель хадаа Баварида миллион гаран хүн асуугдаа гэжэ мэдээсэбэ. Асуугдаһан 1.113.750 хүнэй 1.075.375 хүн гү, али 95 процентнь ремилитаризацилгада эсэргүү, Германитай эбэй договор баталуулхын түлөө һаналаа мэдүүлбэ.

Хойто Рейн-Вестфали гэжэ газар нютагта хоёр һарын урда тээ миллион гаран хүн асуугдаа, тэдэнэй 90 процентнь ремилитаризацилга буруушаажа голосовалба.

Арадай-сүлөөлэлгын армиин шэнэ частьнууд Лхаса ерэбэ

ПЕКИН, декабриин 11. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүд генерал Фань Минэй командовани доро декабриин 1-дэ Лхасада ерэһэн ба энээнэй урда тээ эндэ ерэһэн генералнууд Чжан Го-хуа ба Тань Куань-сань гэгшэдэй сэрэгүүдтэй нэгэдэһэн байна. Баруун-Хойто Хитадһаа сэрэгүүлэй ерэхэ замда ехэ бэрхэшээл тохёолдобо. Тэдэнэр уула хадаар, губи талаар олон мянган километр ябажа ерэбэ.

Лхаса городой хүн зон ба нютагай засагаархид ерэһэн сэрэгүүдые баяртайгаар угтаба.

Тэрэ үдэртөө генерал Чжан Го-хуа Баруун-Хойто Хитадһаа ерэһэн Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнуудай командирнуудай хүндэлэлдэ уулзалга хэбэ.

Бразилида ба Чилидэ забастовко болоно

МОНТЕВИДЕО, декабриин 11. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, бразильска агаарай гражданска флодой 1500 лётчигуудай, 15 мянган хүдэлмэришэд ба албахаагшадай забастовко гурбан үдэр үргэлжэлжэ байна.

Тус забастовко бразильска агаарай зам харилсаанай 12 компанида, мүн агаарай зам харилсаанай гадаадын зарим компанинуудта дэлгэрбэ.

Буһалгаа хэгшэд салин хүлһэ дээшэлүүлхые эринэ.

«Ла Маньяна» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, чилийскэ түмэрзамшад салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табижа, бүгэдэниитын забастовко эхилхэ гэжэ шиидэбэ.

Франци да шахтёрнуудай забастовко боложо байна

ПАРИЖ, декабриин 12. (ТАСС). Франс пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, 12 мянга шахуу шахтёрнууд, тайлбарилан хэлэхэдэ, Франциин зүүн департаментнуудай шахтануудта ажалладаг бүхы шахтёрнуудай хахадһаа олониинь салин хүлһэ дээшэлүүлхые эрижэ, декабриин 10-да эхилһэн забастовкоёо үргэлжэлүүлжэ байна. Хүдэлмэридөө дары ерэхэ гэһэн захиралта буһалгаа хэһэн бүхы хүнүүдтэ үгтэбэ. Забастовко болоһон газарта полициин ехэ отрядууд ерүүлэгдээ.

Таряашадай ниитэгерманска гурбадахи съезд

БЕРЛИН, декабриин 10. (ТАСС). Таряашадай ниитэгерманска гурбадахи съезд үсэгэлдэр Лейпцигтэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ Съездын хүдэлмэридэ 5 мянган делегадууд —Германска Демократическа Республикын ба Баруун Германиин (Баруун Германиие 1200 гарэн делегадууд түлөөлөө) таряашад ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хабаадаба.

Съездын нээгдэхэдэ, Германска Демократическа Республикын премьер-министр Отто Гротеволь, Арадай Палатын президент Иоганнес Дикман, гадаадын хэрэгүүдэй министр Георг Дертингер, хүдөө ажахын ба ой модоной ажахын министр Пауль Шольц, немецкэ сүлөөтэ профсоюзуудай нэгэдэлэй түрүүлэгшэ (ОСНП) Герберт Варнке, таряашадай демократическа партиин түрүүлэгшэ Эрнст Гольденбаум, хүдөө ажахын наукануудай Академиин президент национальна шангай лауреат профессор доктор Штуобе түрүүтэй немецкэ олон тоото эрдэмтэд байлсаба.

Таряашадай харилсан туһалалсалгын комитедүүдэй нэгэдэлэй генеральна секретарь Курт Фивег «Эб найрамдалай ба нэгэдэлэй түлөө немецкэ таряашадай тэмсэл» гэһэн темээр съезд дээрэ элидхэл хэбэ.

Таряашадай харилсан туһалалсалгын комитедүүдэй нэгэдэлэй правлени ба баруун германска «Немецкэ таряашадай нэгэдэлэй» президиум хадаа немецкэ хүдөө ажахын нэгэдэл һэргээхэ түсэб декабриин эхеэр абаа гэжэ Фивег мэдээсэбэ Зүүн ба Баруун Германиин хүдөө ажахын бүлэг эрдэмтэд энэ түсэб зохёоһон байна. Эдэ эрдэмтэдэй үмэнэһөө немецкэ элитэ эрдэмтэд түсэбтэ гар табяа. Энэ түсэб хадаа Германиин таряашадай хоёр организацинуудай ба хүдөө ажахын эрдэмтэдэй хоорондо хамтадаа хэлсээ хэхэ үндэһэ болохо юм гэжэ найдуулһан бэшэг тус түсэбтэ хабсаргагдаба. Таряашадай харилсан туһалалсалгын комитедүүдэй нэгэдэл энэ түсэб соо хэлэгдэһэн бүхы дурадхалнуудые һайшааха юм гэжэ Фивег мэдүүлээ

1949 оной июнь һарада таряашадай ниитэгерманска хоёрдохи съездын болоһон сагһаа хойшо, боннско правительствын хархис политикын уршагаар Германиин хахаран бутаралгын улам гүнзэгы болоһонһоо немецкэ таряашад ехээр айн сошордоно гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Энэ съездэ баруун германска таряашадай 1200 делегадуудай (үнгэрһэн съезд дээрэ оройдоол 60 делегат ерэһэн байгаа) ерэлгэнь ехэ удхашанартай байна. «Таряашадай энэ съезд хадаа бүхы Германиин таряашадай ехэ манифестаци мүн гэжэ бүрин эрхэтэйгээр хэлэжэ болохо» гэжэ Фивег тэмдэглэбэ.

Боннско засагаархидай эрхилжэ байгаа хахаралгын политика тухай хэлэхэ зуураа, Фивег хадаа Баруун ба Зүүн Германиин хоорондо хүдөө ажахын продуктнуудые андалдан абалсаха тухай немецкэ таряашадай хүсэл мүнөө хүрэтэр бэелүүлэгдээгүй гэжэ зааба.

Аденауэрэй гэмтэ реваншистска политика Баруун Германиин хүдөө ажахыда ба таряашадай өөһэдынь ажамидаралда ехэ аюул болоно гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Таряашадай баруун германска делегадуудай үмэнэһөө Шерингер үгэ хэлэжэ, баруун германска реакци Германиин хоёр хубиин таряашадай хоорондо хэлсээ хүүлхэгүйн тула бүхы аргаар оролдоно гэжэ тэмдэглэбэ.

Гэртээ бусажа ошоод, немецкэ национальна суглаанда һунгаха сүлөөтэ һунгалта бэлэдхэхын тула ниитэгерманска хэлсээ хэхэ тухай бүхы немецүүдэй эрилтэ бэелүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхыень баруун германска делегадуудые Шерингер уряалаа.

Үгэ хэлэһэн баруун германска бусад делегадууд ремилитаризацилгада эсэргүү, ороной эб найрамдалай ба нэгэдэлэй түлөө Баруун Германиин таряашадай тэмсэл тухай хэлэбэ. Майн мүрэнэй дэргэдэхи таряашад эрид протестнүүдые хэжэ, таряанайнгаа газарые танковэ сэрэгүүдэй маневр хэхэ территори болголгодо һаад ушаруулаа гэжэ делегадуудай нэгэниинь мэдээсэбэ.

Съездын делегадууд Германиин бүхы хүдөө хүн зондо хандаһан уряа нэгэн һаналаар баталан абаа. Дайнай хойто тээ 6 жэл үнгэрөөд байхада Германиин хахарал үшөө болиулагдаагүй, дайнай аюул немецкэ арадта хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр тохёолдожо байна гэжэ уряа соонь заагдана Уряагай түгэсхэлдэ иигэжэ хэлэгдэнэ: «Энэ сагта единэ байгты, эсэгэ оронойнгоо интересүүдые бүхы юумэһээ дээрэ бодогты, Германиин нэгэдэл һэргээн бодхоохо зорилгоор ниитэгерманска зүблөө зарлалгада туһалагты. Немецкэ нэгэшье таряашан хажуу тээ байха ёһогүй, ушарынь энэ хадаа арадай ба эсэгэ ороной нэгэдэл, эрхэ сүлөө тухай, ажабайдал гү, али хосорол тухай асуудал болоно.

Таряашадай харилсан туһалалсалгын комитедүүдэй нэгэдэлэй хүдэлмэри ба тэрэнэй зорилгонууд тухай тоосоото элидхэлые нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Фридрих Вемер хэбэ. Таряашадай харилсан туһалалсалгын комитедүүдэй нэгэдэлдэ мүнөө 605 мянга гаран гэшүүд тоологдоно гэжэ элидхэлшэ мэдээсэбэ. Нэгэдэлэй гол зорилгонь — эб найрамдал сахихын түлөө, единэ, демократическа эб найрамдалда дуратай Германи байгуулхын түлөө бүхы патриотическа хүсэнүүдэй тэмсэл болоно гэжэ Вемер тэмдэглээ.

Германиин социалистическэ единэ партиин ЦК-гэй политбюрогой үмэнэһөө Генрих Рау съездын делегадуудые амаршалба. ОСНП-гэй түрүүлэгшэ Герберт Варнке ба Германска Демократическа Республикын промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдэй делегаци амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Съездын делегадууд таряашадай харилсан туһалалсалгын комитедүүдэй нэгэдэлэй центральна шэнэ правлениие нэгэн һаналаар һунгаба.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабриин 11. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, дайсанай хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Үсэгэлдэр зүүн фронт дээрэ Арадай армиин артиллери дайсанай буудалгын хэдэ хэдэн точконууд ба бэхижүүлгэнүүдые угы хэбэ. Дайсанай 340 гаран солдадууд ба офицернүүд алагдаһан, шархатаһан, дайсанай 3 танк шатаагдаһан байна.

Центральна фронт дээрэ дайсан авиацяар ба артиллереэр дэмжэгдэн, зарим шухала үндэрнүүдтэ добтолбо. Арадай армиин хүсэтэ буудалгаар угтагдаһан дайсан байлдаанда 300 гаран хүнөө алуулаад, гэдэргээ сухаряа.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 2 самолёт унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, декабриин 12. (ТАСС). Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, анханай рубежүүд дээрэ хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, американо-английска агрессивнэ сэрэгүүдтэ ба лисынмановска армида гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Зүүн фронт дээрэ шухала зарим үндэрнүүдтэ добтолһон американска 7-дохи дивизиин ба далайн ябаган сэрэгэй 1-дэхи дивизиин 2 рото Арадай армида буудагдан, угы хэгдээ.

Центральна ба баруун фронтнууд дээрэ онсо хубилалта болоогүй.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 2 самолёт унагаагаа, тэдэнь зүүн ба баруун эрьеэр дээрэхи амгалан хүн зониие бомбодоһон ба пулёмедоор буудаһан байна

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын шэнэ геройнууд

ПХЕНЬЯН, декабриин 12. (ТАСС) Американска империалистнуудта эсэргүү, эхэ оронойнгоо нэгэдэлэй, эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааха байдалай түлөө корейскэ арадай эсэгэ ороной сүлөөрэлгын зүб дайнда баатаршалга харуулһанайнь түлөө корейскэ Арадай армиин бүлэг солдадууд ба офицернүүдтэ «Алтан Одон» медаль ба 1-дэхи шатын «Гүрэнэй туг» орден барюулан, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройн нэрэзэргэ олгохо тухай Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын арадай Верховно суглаанай президиумэй указые корейскэ газетэнүүд толилбо. Офицернүүд Ким Чер Бок, Ли Чан Хо, сержантнууд Ким Лак Сон, Ли Ку Хва, Пак Вон Кан, Ин Чже Дук, Лян Чжо Хван, Ли Ки Су, Няк Дар Хен ба солдат Ан Чжу Хо гэгшэд геройн нэрэзэргэ хүртэбэ.

Кореядэхи американска солдадуудай эбхайралга тухай

ПРАГА, декабриин 10. (ТАСС). Телепресс агентство иигэжэ дамжуулна:

Личнэ составай хэрэгүүдые эрхилһэн США-гэй обороны министрын туһалагша Анна Розенберг Кореяһаа һая бусажа ерээ. «Кореядэхи американска сэрэгүүдэй моральна байдалынь тиимэ ехээр доошоо унаха юм гэжэ Корея ошохынгоо урда тээ оройдоошье һанаагүй байгааб» гэжэ США-гэй обороны министерстводэ Розенберг мэдээсэбэ.

Солдадуудай забхайралгын шалтагаануудые тодорхойлходо, солдадууд дайнай зорилгонууд тухай тодорхойгоор мэдэхэгүй юм гэжэ офицернүүд олонхи ушарта тэмдэглэхэ баатай болоно гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Кореядэхи американска штабай дээрэхи мэдээнүүдэй ёһоор, һүүлэй хоёр һарын турша соо генерал Байерсын гансахан армейскэ корпусһоо 1500 американска солдадууд тэрьелжэ, плендэ һайн дураараа оробо гэжэ Розенберг мэдээсэбэ.

Шатараар СССР-эй XIX түрүү һуури эзэлхын түлөө

Дүүрэзгүй партинуудые декабриин 12-то наадажа дүүргэбэ. Мүнөө турнирай түрүүшүүлэй байдал иимэ гэбэл: гроссмейстер Керес 11 очкотой, гроссмейстер Смыслов, мастернууд Геллер, Петросян гэгшэд тус бүри 10,5, гроссмейстер Ботвинник ба мастер Тайманов — тус бүри 9,5, гроссмейстер Бронштейн ба мастер Авербах тус бүри 9, мастер Аронин 8,5, гроссмейстер Котов 8 очкотой ба хойшолуулагдаһан нэгэ партитай байна.

Декабриин 13-най үдэшэ һүүлшын, 17-дохи тур болохо. Тэрээндэ Керес—Тайманов, Аронин — Смыслов, Геллер—Новотельнов, Терпугов—Петросян, Авербах— Ботвинник, Бондаревский—Бронштейн, Котов—Липницкий, Копылов — Симагин, Моисеев—Флор гэгшэд наадаха байна. (ТАСС).

Японии Коммунистическэ партиин ойрын эрилтэнүүд тухай

(«Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө!» гэһэн газетын хуудаһануудһаа)

«Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэл—эб найрамдалай түлөө, ажалшадай ажабайдалай интересүүдэй түлөө амжалтатай тэмсэлэй тон шухала услови мүн» гэһэн түрүү бэшэг соогоо газетэ иигэжэ бэшэнэ: капиталистическэ оронуудтахи олониитэ ажалшад хадаа эб найрамдалай ба демократиин түлөө, манай ажабайдалай интересүүдэй түлөө, американо-английска дай һүжээгшэдтэ ба дотоодын реакцида эсэргүү амжалтатай тэмсэлэймнай баримтань хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэл ба тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ бүхы демократическа хүсэнүүдэй национальна нэгэдэл мүн болоно гэжэ улам бүри ехээр этигэжэ байна.

Тус номерто мүн шухала политическэ документ —«Японии Коммунистическэ партиин ойро дүтын эрилтэнүүд» гэһэн японско компартиин шэнэ программа тунхаглагдаа. Энэ программань энэ жэлэй август һарада болоһон Коммунистическэ партиин 5-дахи конференцеэр нэгэн дуугаар баталагдан абтаад, түсгаар брошюра болгогдон хэблэгдэһэн байна.

«Американска эзэмдэлгэһээ японско арадай үзэжэ байгаа гасалан зоболонгуудынь хэды ехэб» гэһэн бүлэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Японско арад Японии бүхы түүхэ соо хэзээдэшье үзөөгүй байһан тиимэ ехэ хохидолто байдалда мүнөө ороод байна. Дайн сэрэг ба диилдэлгэ хадаа арад зондо хооһоролго тохёолдуулаа. Тиигээд дайн сэрэгэй һүүлээр Япони болбол американска империалистнуудай богоолшолгодо ороо, эрхэ сүлөө ба бэеэ даанги байдалаа гээгээ».

Мүнөө Японидо 10 гаран миллион хүдэлмэригүйшүүл ба хүдэлмэригүй шахуу хүнүүд тоологдоно гэжэ программа соонь заагдана. Хүдэлмэришэдтэ тон тулюур салин хүлһэ тогтоогдонхой, тэрэнь ажабайдалай эгээн адагай хэмжээешье хангалгада хүрэнэгүй. Заводуудта эгээн хүндэ бэрхэтэй «ажалай системэ» тогтоогдонхой.

«Эдэ бүхыһөө гадна, американска империалистнууд болбол манай орониие эсэслэн хооһоруулхын ба хүсэгүй болгохын тулада Япониие шэнэ агрессивнэ дайнда татан оруулхаа оролдоно,—гэжэ программа соо хэлэгдэнэ. —Дальна Восток тушаа американска империалистнуудай гол зорилгонь гэбэл, Азида өөһэдынгөө эзэрхэлгэ тогтоохо ябадал болоно. Теэд өөһэдынгөө хүсэнүүдээр американска империалистнууд Азида эзэрхэлгээ тогтоохо шадалгүй байна. Азида эзэрхэжэ байхынь тулада сэрэгэй кадрнуудтай хүгжэнхэй промышленностьтай, солдадта татагдаха олон хүн зонтой тиимэ орон американска империалистнуудта хэрэгтэй байна. Япониие тиимэ орон мүн гэжэ американска империалистнууд тоолоно. Тиимэһээл тэдэнэр Япониие өөһэдынгөө дүү партнер болгон шэнэ агрессивнэ дайнда татан оруулха оролдолго гаргана.

Иосидын правительство эзэмдэлгын засагуудай дарлалтата ба мүлжэлгэтэ нюурые далдалхын тулада байһан халхабша гээшэ.

Иосидын правительство тухай хэлэхэдээ тэрэниие Иосидатай заатагүй холбохо гэжэ бодоногүйбди. Хэрэгынь нэгэ хүндэ бэшэ бшуу. Мүнөөдэр хархис либералнууд Иосидые премьерээр дэбжүүлээ, үглөөдэр тэдэнэр мүн тэрэл «либерально»-хархис хүнүүдэй дундаһаа ондоо хэн нэгэниие дэбжүүлжэ шадаха,—энээнһээ хэрэгынь хубилхагүй байна бшуу. Иосидын правительство тухай хэлэхэдээ, бидэнэр болбол «либерально»-хархис партиие ба Иосидын правительствые дэмжэжэ, зоригжуулжа байдаг Японии тэдэ хархис ба антинациональна хүсэнүүдые хараадаа абанабди.

Эдэ хүсэнүүд гэбэл — японско император, хуушан хархис сэрэгэйхид, онсо эрхэтэй бюрократууд, помещигүүд, капиталистическэ монополинууд, тодорхойлон хэлэхэдэ, японско арадые мүлжэжэ байдаг гү, али мүлжэхэ ябадалые урмашуулжа байдаг бүхы этгээдүүд болоно. Иосидын правительство эдэ хархис хүсэнүүдэй интересүүдэй түлөөлэгшэнь юм.

Тиимэһээ Иосидын правительство хадаа Японии американска империализмын зүгһөө национальна мүлжэлгын правительство мүн.

Японии национальна сүлөөрэлгые туйлахын тулада нэн түрүүн Иосидын хархис «либеральна» правительствые унагааха ба тэрэнэй һууридa шэнэ, арадай правительство тогтоохо хэрэгтэй.

Энэ хадаа Японии национально-сүлөөрэлгын правительство болохо байна.

Энэ хадаа Японии демократическа ёһоор шэнэдхэн байгуулгын правительство болохо байна.

Энэ хадаа эб найрамдалай ба бүхы арадуудтай эб найрамдалта харилсаануудые тогтоолгын правительство болохо байна.

Энэ хадаа Японии бүхы прогрессивнэ ба сүлөөлэлгын хүсэнүүдые түлөөлхэ коалиционно правительство болохо байна».

«Национально-сүлөөлэлгын демократическа революци зайлашагүй болохо» гэһэн программын бүлэг соонь гадаадын политикын, гүрэнэй байгуулалтын асуудалнууд тушаа, таряашадай ба хүдэлмэришэдэй асуудал тушаа коммунистическэ партиин эрилтэнүүд найруулагдана.

Гадаадын политикын талаар Японии Коммунистическэ парти иимэ юумэ туйлахые оролдохо байна гэбэл:

1. Потсдамска декларациин үндэһөөр Японии национальна бэеэ дааха байдал ба суверенитедые хангаха бүхы талын эбэй договор баталха ябадал.

2. Японидо эзэмдэлгын ёһо журам болиулха ба бүхы эзэмдэлгын сэрэгүүдые Япониһоо түргэеэр гаргаха ябадал.

3. Бүхы гүрэнүүдтэй, түрүүшын ээлжээндэ эб найрамдал сахихын түлөө тэмсэдэг гүрэнүүдтэй эбэй харилсаануудые ба сүлөөтэ ажахын болон худалдаа наймаанай хани харилсаа тогтоохо ябадал.

4. Эб найрамдал сахиха ба дайн сэрэг пропагандалгые болиулха ябадал.

Гүрэнэй байгууламжын талаар шэнэ программа хадаа императорска засагые болиулха, демократическа республика соносхохо ябадал эринэ.

Программа хадаа помещигүүдэй бүхы газарые ба императорска нэрэтэнэй газарые, мүн таряашадта арендээр газараа үгэдэг томо газар эзэлэгшэдэй газарые конфисковалха ба тэдэниие таряашадай хоорондоо хубаахынь тула түлөөһэгүйгөөр үгэхэ эрилтэ табина.

Хүдэлмэришэдэй асуудалай талаар программа хадаа предприятинуудтахи хүдэлмэришэд ба албахаагшадай салин хүлһэнэй доодо хэмжээень тогтоохо, эрэ эмын ба национальностьһаа дулдыдангүйгөөр, адли ажалай түлөө адли түлөөһэ хангаха, найман часай хүдэлмэриин үдэр тогтоохо ябадал эринэ.

«Революциин хүсэнүүд—единэ национально-сүлөөлэлгын демократическа фронт мүн» гэһэн бүлэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Национально-сүлөөлэлгын демократическа шэнэ правительство өөрөө аяндаа, һаадгүйгөөр, амгалан ёһоор бии болохо, Иосидын «либерально»-хархис правительство шэнэ демократическа правительстводо һуурияа буужа үгэхын тулада өөрынгөө һууриие һайн дураараа тэмсэлгүйгөөр орхихо юм гэжэ бодохо болоо һаа, ехэхэн алдуу болохо гээшэ. Иимэ тухайламжа үнэн һөөрөө алдуутай байха һэн.

Хүдэлмэришэд ба таряашадай ажабайдалые нилээд ехээр һайжаруулха ябадал туйлахын тула, Япониие эрхэгүй байдалһаа, харин японско арадые үгырэн доройтолһоо сүлөөлхын тула Японидохи хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү, Иосидын «либерально»-хархис правительстводо эсэргүү арадай ехэ революционно тэмсэл эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Эдэ революционно зорилгонуудые бэелүүлхын тулада национально-сүлөөлэлгын демократическа фронт байгууха хэрэгтэй, тэрэнэй гол хүсэнүүдынь хүдэлмэришэд ба таряашад болохо юм гэжэ программа соонь тэмдэглэгдэнэ.

Энэнь демократическа Японии эрхэ сүлөөгэй ба һалбаран хүгжэлтын түлөө тэмсэгшэ, Японии бүхы прогрессивнэ хүсэнүүдэй единэ национально-сүлөөлэлгын демократическа фронт болохо байна.

Тус фронтые бэхижүүлхэ ба [illegible] гэдхэхэ ябадал—хойшолуулашагүй зорилго мүн гэжэ Японии Коммунистическэ парти тоолоно.

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРОВ

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ ул Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03745. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.